

Koherencia-érzés vizsgálata egészséges várandós nők csoportjában

Szeverényi Péter

Debreceni Egyetem KK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, Debrecen

Előzmény: A szalutogenetikus modell kidolgozása A. Antonovsky nevéhez fűződik. A patogenetikus megközelítéssel szemben ez a modell azt vizsgálja, hogy hogyan őrizhető meg az egészség, milyen tényezők játszanak szerepet az egészség megtartásában. A szerző szerint az egészségi állapot alapvető meghatározója a koherencia-érzés (sense of coherence – SOC). Ennek három összetevője van: értelmezhetőség, kezelhetőség, jelentésteliség. A koherencia-érzés mérésére alkalmas kérdőív is rendelkezésre áll. Jól ismert, hogy a terhességet, a szülést nem kívánatos pszichoszomatikus tünetek kísérhetik.

Célkitűzés: Milyen SOC érték jellemzi az egészséges várandós nőket a terhesség utolsó heteiben? Hogyan függ össze a koherencia-érzés a szociodemográfiai és szülészeti mutatókkal?

Anyag és módszer: A Debreceni Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján előzetes prospektív vizsgálatban 107 egészséges várandós nő töltötte ki a SOC-kérdőív 13 kérdésből álló formáját a terhesség 37-41. hetében. A szociodemográfiai adatokat a teszthez csatolt kérdőív

adatai szolgáltatták. A szülészeti adatokat a kórlap dokumentációból nyerték.

Eredmények: A vizsgált mintában az átlag SOC pontérték 68 volt. A koherencia-érzés szignifikáns összefüggést mutatott a következő tényezőkkel: iskolai végzettség, párkapcsolat minősége, fizikai aktivitás (rendszeres terhes torna), vallásosság, a szüléssel kapcsolatos anticipált megítélés (könnyű, átlagos, nehéz szülés várható?), antenatális depresszió. A szülészeti mutatók közül csak az újszülött súlya mutatott jelentős kapcsolatot a koherencia-érzéssel.

Megbeszélés: A SOC-13 kérdőív várandós nők körében is könnyen alkalmazható teszt. A koherencia-érzés mértéke megfelel a nemzetközi adatoknak. Az eredmények nem támasztják alá azt a feltételezést, hogy a SOC-érték alapján előre jósolhatók szülészeti szövődmények. Figyelemreméltó adat azonban a koherencia-érzés és az újszülött súlya közötti szoros kapcsolat. Az alacsony pontértékekkel jellemezhető várandósok sérülékenyebbnak tekinthetők, a gondozás során több támogatást igényelnek.